

**Ημερίδα:
Εθνικό Στρατηγικό Πρόγραμμα Πρόληψης Δημιουργίας
Αποβλήτων &
Αναθεώρηση του Εθνικού Σχεδίου Διαχείρισης Αποβλήτων**

**Παρουσίαση Υφιστάμενης Κατάστασης, Προτεραιοτήτων
και Μέτρων του Προγράμματος Πρόληψης Παραγωγής
Αποβλήτων**

Χρήστος Τσομπανίδης
Συντονιστής Ομάδας Μελέτης

Αθήνα, 10 Φεβρουαρίου 2014

Περιεχόμενα παρουσίασης

- 1. Στοιχεία έργου*
- 2. Αντικείμενο έργου*
- 3. Υφιστάμενες δράσεις πρόληψης στην Ελλάδα*
- 4. Αιτιολόγηση επιλογής στόχων πρόληψης αποβλήτων*
- 5. Μέτρα πρόληψης δημιουργίας αποβλήτων*
- 6. Προτεινόμενα Μέτρα*
- 7. Θέματα προς Συζήτηση*

Στοιχεία έργου

- **Τίτλος Έργου:** Εθνικό Στρατηγικό Σχέδιο Πρόληψης Δημιουργίας Αποβλήτων
- **Αναθέτουσα Αρχή:** Υπουργείο Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής (ΥΠΕΚΑ) / Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης Επιχειρησιακού Προγράμματος «Περιβάλλον και Αειφόρος Ανάπτυξη» (ΕΠΠΕΡΑΑ)
- **Ανάδοχος:** ENVIROPLAN A.E.
- **Ημερομηνία Υπογραφής Σύμβασης:** 28/05/2013

Αντικείμενο έργου

Φάσεις εκπόνησης Εθνικού Στρατηγικού Σχεδίου Πρόληψης Δημιουργίας Αποβλήτων

Υφιστάμενες δράσεις πρόληψης στην Ελλάδα (1)

- Δράσεις πρόληψης χρηματοδοτούμενες από Ευρωπαϊκά περιβαλλοντικά προγράμματα. Π.χ.:
 - ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΚΑΙ ΕΠΙΔΕΙΞΗ ΕΝΟΣ ΕΡΓΑΛΕΙΟΥ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗΣ ΤΗΣ ΠΡΟΛΗΨΗΣ ΑΠΟΒΛΗΤΩΝ ΓΙΑ ΤΗΝ ΤΟΠΙΚΗ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗ – ΕΡΓΑΛΕΙΟ WASP (LIFE10 ENV_GR_000622)
 - ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΣΥΣΤΗΜΑΤΩΝ ΠΛΗΡΩΝΩ ΟΣΟ ΠΕΤΑΩ ΣΕ ΕΛΛΑΔΑ, ΕΣΘΟΝΙΑ ΚΑΙ ΚΥΠΡΟ (LIFE 07/ENV/GR/000271 HEC-PAYT), κ.ά.
- Δράσεις πρόληψης και βιώσιμης κατανάλωσης από εταιρείες. Π.χ.
 - ΟΜΙΛΟΣ CARREFOUR
 - ΟΤΕ – COSMOTE
 - ΤΣΙΜΕΝΤΟΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ ΤΙΤΑΝ
 - RECYCOM - ΑΝΑΚΥΚΛΩΣΗ ΕΝΔΥΜΑΤΩΝ ΚΑΙ ΥΠΟΔΗΜΑΤΩΝ, κ.ά.
- Δράσεις από ΜΚΟ – Σωματεία – Εθελοντικές Οργανώσεις. Π.χ.:
 - ΔΙΑΘΕΣΗ ΑΧΡΗΣΙΜΟΠΟΙΗΤΩΝ ΦΑΡΜΑΚΩΝ
 - ΔΙΑΘΕΣΗ ΚΑΙ ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΗ ΠΕΡΙΣΣΕΥΟΥΜΕΝΟΥ ΦΑΓΗΤΟΥ ΓΙΑ ΚΟΙΝΩΦΕΛΕΙΣ ΣΚΟΠΟΥΣ
- Ανταλλαγή αγαθών και επαναχρησιμοποίηση. Π.χ.
 - ΠΛΑΤΦΟΡΜΕΣ ΑΝΤΑΛΛΑΓΗΣ ΑΓΑΘΩΝ
- Πράσινες δημόσιες συμβάσεις
- Εθελοντικές συμφωνίες
- Οικολογική σήμανση

Υφιστάμενες δράσεις πρόληψης στην Ελλάδα (2)

- Η πλειονότητα των δράσεων πρόληψης εστιάζουν στη μείωση παραγωγής ΑΣΑ και ιδίως στα:
 - απόβλητα χαρτιού
 - απόβλητα συσκευασίας
 - βιοαπόβλητα
- Ακολουθούν οι δράσεις σχετικά με:
 - Απόβλητα Εκσκαφών Κατασκευών & Κατεδαφίσεων (ΑΕΚΚ)
 - ογκώδη (κυρίως τα έπιπλα)
 - Απόβλητα Ειδών Ηλεκτρικού Και Ηλεκτρονικού Εξοπλισμού (ΑΗΗΕ)
 - Μικρών Ποσοτήτων Επικίνδυνα Απόβλητα (ΜΠΕΑ) κυρίως τα φάρμακα
- Επίσης, καταγράφηκαν δράσεις πρόληψης και επαναχρησιμοποίησης και για τα βιομηχανικά απόβλητα προερχόμενα από τις δραστηριότητες τσιμεντοβιομηχανίας και συσκευασίας τροφίμων και ποτών.

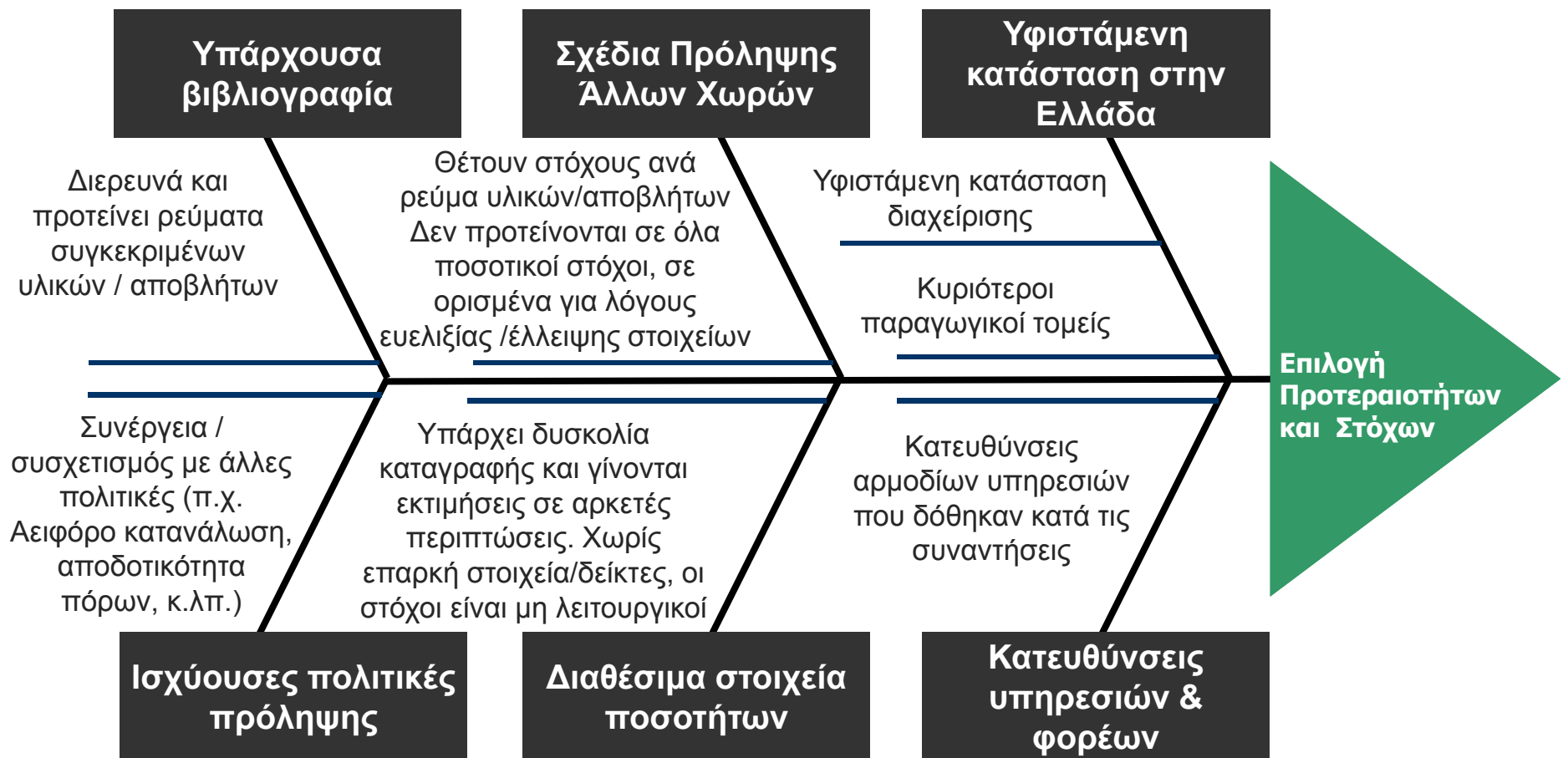
Υφιστάμενες δράσεις πρόληψης στην Ελλάδα (3)

- Οι περισσότερες δράσεις απευθύνονται σε:
 - νοικοκυριά
 - δημόσιο τομέα
 - εμπορικές δραστηριότητες, όπως επιχειρήσεις εστίασης και το λιανικό εμπόριο
 - τουριστικές δραστηριότητες
 - βιομηχανία (κυρίως εμφιαλώσεως και τσιμέντου)
 - κατασκευές.

Υφιστάμενες δράσεις πρόληψης στην Ελλάδα (4)

- Οι περισσότερες δράσεις είναι σχετικά πρόσφατες και εμφανίζουν περιορισμένη εφαρμογή σε τοπικό επίπεδο.
- Οι δράσεις δεν αποτελούν μέρος κάποιας συντονισμένης πολιτικής /αποσπασματικές
- Συχνά δεν υπάρχουν καταγεγραμμένα τα αποτελέσματά τους.
- Πολλές από αυτές έχουν παρουσιάσει αρκετή απήχηση στο κοινό προκαλώντας το ενδιαφέρον, ενώ άλλες δεν σημείωσαν ιδιαίτερη επιτυχία παρά την προσπάθεια.
- Ορισμένες χαρακτηρίζονται από την καινοτομία τους
- Αρκετές πέρα από τα περιβαλλοντικά και οικονομικά οφέλη παρουσιάζουν φιλανθρωπικό χαρακτήρα.
- Οι πιο ευρέως εφαρμοζόμενες δράσεις είναι εκείνες που αφορούν:
 - ☑ **Πρώθηση οικιακής κομποστοποίησης**
 - ☑ **Ενημέρωση και ευαισθητοποίηση κοινού**

Αιτιόλογηση επιλογής στόχων πρόληψης αποβλήτων (1)

Αιτιόλογηση επιλογής στόχων πρόληψης αποβλήτων (2)

- Την παρούσα χρονική στιγμή, αρκετά προγράμματα Ευρωπαϊκών Χωρών βρίσκονται ήδη σε συμφωνία με τις διατάξεις της Οδηγίας Πλαίσιο και έχουν δημοσιευθεί, όπως
 - Αγγλία (2013)
 - Αυστρία
 - Βέλγιο (Βρυξέλλες)
 - Γερμανία (2013)
 - Ιρλανδία
 - Λουξεμβούργο
 - Ουαλία (2013)
 - Πολωνία
 - Πορτογαλία
 - Σκωτία (Zero Waste Plan) (2013)
 - Φινλανδία

Αιτιόλογηση επιλογής στόχων πρόληψης αποβλήτων (3)

Ποσοτικοί / Ποιοτικοί στόχοι πρόληψης δημιουργίας αποβλήτων ανά κατηγορία αποβλήτων

Ρεύμα	Αυστρία	Βέλγιο – Βρυξέλλες	Φινλανδία	Λουξεμβούργο	Πολωνία	Πορτογαλία	Γερμανία	Σουηδία	Ουαλία	Αγγλία
Απόβλητα τροφίμων / οργανικά										
ΑΕΚΚ										
Επικίνδυνα απόβλητα										
Οικιακά / αστικά απόβλητα										
Χαρτί										
Απορρίμματα συσκευασίας										
ΑΗΗΕ / μπαταρίες										
Βιομηχανικά Απόβλητα										
Ογκώδη απορρίμματα										
Άλλα										

Ποιοτικός στόχος,

Ποσοτικός στόχος

Αιτιόλογηση επιλογής στόχων πρόληψης αποβλήτων (4)

- Επιλέχθηκε η θέσπιση **μη ποσοτικών στόχων**:
 - Φιλόδοξους ποσοτικούς στόχους θέτουν ορισμένα σχέδια χωρών με πολύχρονη εμπειρία στην πρόληψη, π.χ. το Βέλγιο.
 - Χώρες με προσφάτως δημοσιευμένα προγράμματα πρόληψης και σημαντική εμπειρία σε θέματα πρόληψης δεν θέτουν συγκεκριμένους ποσοτικούς στόχους. Χαρακτηριστικό παράδειγμα αποτελεί το ομοσπονδιακό σχέδιο πρόληψης της Γερμανίας, σύμφωνα με το οποίο η μη θέσπιση ποσοτικών στόχων παρέχει **μεγάλο βαθμό ευελιξίας** στην επιλογή μέτρων πρόληψης
- Η πρόληψη αποβλήτων στους **τομείς-παραγωγούς** αποβλήτων που ταυτοποιήθηκαν κατά την διερεύνηση της υφιστάμενης κατάστασης, δηλαδή τουρισμό, βιομηχανία, εμπόριο, νοικοκυριά, θα πραγματοποιηθεί με την προώθηση κατάλληλων **μέτρων/δράσεων** στους τομείς και όχι με τη θέσπιση ειδικών στόχων ανά παραγωγό αποβλήτων.

Αιτιόλογηση επιλογής στόχων πρόληψης αποβλήτων (5)

- **Δεν καθορίστηκαν στόχοι για το ρεύμα των γεωργικών αποβλήτων.**
 - Η μόνη Ευρωπαϊκή Χώρα που έως τώρα φέρεται να έχει πρόγραμμα πρόληψης για το συγκεκριμένο ρεύμα [Ιρλανδία - Smarter (Resource efficient) farming] δεν αφορά διαδικασίες πρόληψης αποβλήτων, αλλά διαδικασίες ελαχιστοποίησης/επεξεργασίας και ενέργειες προώθησης της κομποστοποίησης/αναερόβιας ζύμωσης, της ανακύκλωσης των αποβλήτων, των μεγάλων συσκευασιών και στο γενικά στον εξορθολογισμό της γεωργίας.
- **Δεν καθορίστηκαν στόχοι για τα βιομηχανικά απόβλητα.**
 - Οι τάσεις παραγωγής βιομηχανικών μπορεί να επηρεαστούν από παράγοντες όπως **οικονομικές συνθήκες και αύξηση των εισαγωγών.**
 - Η έλλειψη καταγραφής (μερικώς ή και στο σύνολο) σε συγκεκριμένα ρεύματα βιομηχανικών οδηγεί στην υιοθέτηση εκτιμήσεων για τον προσδιορισμό των παραγόμενων αποβλήτων.
 - Η μη ορθή συμπλήρωση των στοιχείων από τις επιχειρήσεις που υποβάλλουν Ετήσια Έκθεση Παραγωγού Αποβλήτων (ΕΕΠΑ) θα οδηγήσει σε λανθασμένα αποτελέσματα.

Αιτιόλογηση επιλογής στόχων πρόληψης αποβλήτων (6)

- **Δεν καθορίστηκαν στόχοι για τα ΑΕΚΚ**

- Η παραγωγή ΑΕΚΚ σχετίζεται άμεσα με τις **οικονομικές συνθήκες και την οικονομική ανάπτυξη**.
- Δεν διατίθενται αναλυτικά στοιχεία για το σύνολο των παραγόμενων ποσοτήτων τους παρά μόνο εκτίμηση αυτών.
- Η επίδραση των διαφόρων δράσεων πρόληψης στον συγκεκριμένο Τομέα χαρακτηρίζονται από αβεβαιότητα και δύσκολα ποσοτικοποιούνται.
- Επειδή, τα ΑΕΚΚ (π.χ. απόβλητα κατεδάφισης) παράγονται από υποδομές που κατασκευάστηκαν αρκετά έτη πριν, η παραγόμενη ποσότητα ΑΕΚΚ ως δείκτης πρόληψης έχει μειωμένη σχετικότητα με τις δράσεις πρόληψης του παρόντος.
- Η προώθηση της οικολογικής δόμησης ως μέτρο πρόληψης δεν μπορεί να συνδεθεί με δείκτες παρακολούθησης

Αιτιόλογηση επιλογής στόχων πρόληψης αποβλήτων (7)

- **Δεν καθορίστηκαν στόχοι για τα επικίνδυνα απόβλητα**
 - Αφενός οι ποσότητες της χώρας είναι μικρές.
 - Αφετέρου, όσον αφορά τα Μικρών Ποσοτήτων Επικίνδυνα Απόβλητα (ΜΠΕΑ), αλλά και γενικότερα, υπάρχει η κατεύθυνση να επιτευχθεί καλύτερος **διαχωρισμός** από το κύριο ρεύμα των ΑΣΑ, το οποίο θα οδηγήσει σε **αύξηση των καταγραφόμενων ποσοτήτων**, που προηγουμένως δεν ήταν γνωστές. Έτσι, θα είναι δύσκολο να υπολογιστεί η επίτευξη ποσοτικού στόχου μείωσης των ΕΑ.

Αιτιόλογηση επιλογής στόχων πρόληψης αποβλήτων (8)

- Τα **Αστικά Στερεά Απόβλητα** δεν αποτελούν, ως σύνολο, ρεύμα προτεραιότητας, αλλά τα ακόλουθα 3 διακριτά ρεύματα:
 - **Απόβλητα Τροφίμων**
 - **Χαρτί**
 - **Υλικά / Απόβλητα Συσκευασίας**
- Μεγάλος αριθμός υφιστάμενων δράσεων πρόληψης στην Ελλάδα και στο Εξωτερικό στοχεύουν κυρίως στα συγκεκριμένα υλικά.
- Τα επιλεγόμενα ρεύματα καταλαμβάνουν σημαντικό ποσοστό της σύστασης των ΑΣΑ.
- Σύμφωνα με την βιβλιογραφία, τα συγκεκριμένα ρεύματα προτεραιότητας παρουσιάζουν υψηλό δυναμικό μείωσης με την εφαρμογή κατάλληλων δράσεων πρόληψης.

Αιτιόλογηση επιλογής στόχων πρόληψης αποβλήτων (9)

Προτεινόμενοι τομείς προτεραιότητας/στόχοι

Απόβλητα Τροφίμων: Προώθηση της μείωσης παραγωγής αποβλήτων τροφίμων
Αφορά κυρίως νοικοκυριά, αλλά μπορεί να επεκταθεί στην μαζική εστίαση, στο λιανεμπόριο, στη βιομηχανία τροφίμων, στις υγειονομικές μονάδες, στις ξενοδοχειακές μονάδες και καταλύματα και στα σχολεία.

Χαρτί: Προώθηση της μείωσης κατανάλωσης χαρτιού
Αφορά κυρίως νοικοκυριά, σχολεία, επιχειρήσεις, δημόσιες υπηρεσίες και τουριστικές μονάδες

Υλικά / Απόβλητα Συσκευασίας: Προώθηση της μείωσης αποβλήτων συσκευασίας
Αφορά κυρίως νοικοκυριά, σχολεία, επιχειρήσεις και τουριστικές μονάδες

Απόβλητα Ηλεκτρικού & Ηλεκτρονικού Εξοπλισμού (ΑΗΗΕ): Προώθηση της επαναχρησιμοποίησης ΗΗΕ
Αφορά κυρίως νοικοκυριά, αλλά μπορεί να επεκταθεί στα σχολεία και στις δημόσιες υπηρεσίες.

Γεωγραφική και διοικητική κλίμακα εφαρμογής: Εθνική, κυρίως στα μεγάλα αστικά κέντρα.

Βραχυπρόθεσμος/μακροπρόθεσμος: Βραχυπρόθεσμος, εντός χρονικού ορίζοντα βετίας από την έναρξη ισχύος του σχεδίου πρόληψης

Μέτρα Πρόληψης Δημιουργίας Αποβλήτων

Παράρτημα IV Οδηγίας-Πλαίσιο 2008/98/ΕΚ

Προϋποθέσεις- πλαίσια παραγωγής αποβλήτων

1. Μέτρα σχεδιασμού ή άλλα οικονομικά μέσα προαγωγής αποτελεσματικής χρήσης πόρων
2. Προαγωγή έρευνας και ανάπτυξης για καθαρότερα προϊόντα και τεχνολογίες – Διανομή αποτελεσμάτων
3. Δείκτες για συγκριτική αξιολόγηση

Φάσεις σχεδιασμού, παραγωγής και διανομής

4. Οικολογικός Σχεδιασμός / ενθάρρυνση μέσω δημοσίων συμβάσεων
5. Παροχή συμβουλών σε επιχειρήσεις για τεχνικές πρόληψης/διευκόλυνση εφαρμογής ΒΔΤ
6. Εκπαίδευση αρμοδίων αρχών για απαιτήσεις πρόληψης στις άδειες των εγκαταστάσεων της 96/61/ΕΚ
7. Μέτρα πρόληψης σε εγκαταστάσεις που δεν υπάγονται στην 96/61/ΕΚ
8. Ευαισθητοποίηση/στήριξη επιχειρήσεων
9. Εθελοντικές συμφωνίες με καταναλωτές/ παραγωγούς/ επιχειρήσεις/βιομηχανία
10. Προώθηση Συστημάτων Περιβαλλοντικής Διαχείρισης

Φάσεις κατανάλωσης και χρήσης

11. Οικονομικά μέσα (π.χ. κίνητρα, υποχρεωτική πληρωμή, κ.λπ.)
12. Ενημέρωση/ευαισθητοποίηση κοινού / ειδικών ομάδων
13. Προαγωγή αξιόπιστων οικολογικών σημάτων
14. Συμφωνίες με τη βιομηχανία, π.χ. Επιτροπές Προϊόντων στα πλαίσια των Ολοκληρωμένων Πολιτικών Προϊόντων
15. Ενσωμάτωση περιβαλλοντικών κριτηρίων/κριτηρίων πρόληψης σε δημοπρασίες και συμβάσεις
16. Προαγωγή επαναχρησιμοποίησης ή/και επιδιόρθωσης

Προτεινόμενα Μέτρα (1)

- Ευρύτερης Θεσμικής Φύσεως
 - Ανάπτυξη σχεδίων πρόληψης σε επίπεδο Περιφέρειας και από τους Δήμους
 - Ανάπτυξη σχεδίων πρόληψης για σημαντικούς τομείς παραγωγής δραστηριοτήτων (π.χ. εγκαταστάσεις εξυπηρέτησης κοινού και κοινωφελείς οργανισμούς, νοσοκομεία, τουρισμός κ.ά.)
 - Ενίσχυση Πράσινων Δημόσιων Συμβάσεων
 - Οικονομικά Μέσα (κίνητρα / αντικίνητρα, χρέωση υλικών συσκευασίας στους καταναλωτές, σύστημα «Πληρώνω Όσο Πετάω», κ.ά.)
 - Προώθηση κέντρων επισκευής / αναβάθμιση προς Επαναχρησιμοποίηση

Προτεινόμενα Μέτρα (2)

● Τομέας Προτεραιότητας: Απόβλητα Τροφίμων

Προϋποθέσεις - Πλαίσια σχετικά με την Παραγωγή Αποβλήτων

- ✓ Ανάπτυξη σχεδίων πρόληψης από τους ΟΤΑ ➡ Κάτοικοι, επιχειρήσεις, ΟΤΑ

Φάσεις Σχεδιασμού, Παραγωγής και Διανομής

- ✓ Προώθηση μέτρων πρόληψης δημιουργίας αποβλήτων και σε εγκαταστάσεις που δεν υπάγονται στην οδηγία 96/61/ΕΚ ➡ Αδειοδοτούσες αρχές, Επιχειρήσεις
- ✓ Προγράμματα ευαισθητοποίησης επιχειρήσεων σε θέματα πρόληψης δημιουργίας αποβλήτων ➡ Επιχειρήσεις
- ✓ Προώθηση εθελοντικών συμφωνιών για πρόληψη δημιουργίας αποβλήτων ➡ Επιχειρήσεις
- ✓ Προαγωγή των συστημάτων περιβαλλοντικής διαχείρισης σε οργανισμούς και επέκταση των υφιστάμενων συστημάτων ➡ Επιχειρήσεις

Φάσεις Κατανάλωσης και Χρήσης

- ✓ Ενίσχυση της πρόληψης αποβλήτων κατά την αγορά προϊόντων και εκστρατείες ευαισθητοποίησης κοινού ➡ Καταναλωτές
- ✓ Εισαγωγή και δράσεων πρόληψης δημιουργίας αποβλήτων στην εκπαίδευση ➡ Εκπαιδευτικά Ιδρύματα
- ✓ Συμφωνίες με τη βιομηχανία και το εμπόριο για την κατάστροψη εκστρατειών ενημέρωσης ➡ Επιχειρήσεις, βιομηχανία
- ✓ Προαγωγή επαναχρησιμοποίησης ➡ Δημόσιος Τομέας, Καταναλωτές, Επιχειρήσεις, ΜΚΟ

Μέτρα που δεν περιλαμβάνονται στην Οδηγία 2008/98/ΕΚ

- ✓ Οικιακή κομποστοποίηση ➡ Καταναλωτές

Προτεινόμενα Μέτρα (3)

● Τομέας Προτεραιότητας: Χαρτί

Προϋποθέσεις - Πλαίσια σχετικά με την Παραγωγή Αποβλήτων

- ✓ Ανάπτυξη σχεδίων πρόληψης από τους ΟΤΑ ➡ Κάτοικοι, επιχειρήσεις, ΟΤΑ

Φάσεις Σχεδιασμού, Παραγωγής και Διανομής

- ✓ Προώθηση μέτρων πρόληψης δημιουργίας αποβλήτων και σε εγκαταστάσεις που δεν υπάγονται στην οδηγία 96/61/ΕΚ ➡ Αδειοδοτούσες αρχές, Επιχειρήσεις
- ✓ Προγράμματα ευαισθητοποίησης επιχειρήσεων σε θέματα πρόληψης δημιουργίας αποβλήτων ➡ Επιχειρήσεις
- ✓ Προαγωγή των συστημάτων περιβαλλοντικής διαχείρισης σε οργανισμούς και επέκταση των υφιστάμενων συστημάτων ➡ Επιχειρήσεις

Φάσεις Κατανάλωσης και Χρήσης

- ✓ Ενίσχυση της πρόληψης αποβλήτων κατά την αγορά προϊόντων και εκστρατείες ευαισθητοποίησης κοινού ➡ Καταναλωτές
- ✓ Εισαγωγή και δράσεων πρόληψης δημιουργίας αποβλήτων στην εκπαίδευση ➡ Εκπαιδευτικά Ιδρύματα
- ✓ Προώθηση οικολογικού σήματος EU-Ecolabel ➡ Δημόσιοι & Ιδιωτικοί Οργανισμοί
- ✓ Προαγωγή επαναχρησιμοποίησης ➡ Δημόσιος Τομέας, Καταναλωτές, Επιχειρήσεις, ΜΚΟ

Μέτρα που δεν περιλαμβάνονται στην Οδηγία 2008/98/ΕΚ

- ✓ Προώθηση ηλεκτρονικών συναλλαγών ➡ Δημόσιοι & Ιδιωτικοί Οργανισμοί

Προτεινόμενα Μέτρα (4)

● Τομέας Προτεραιότητας: Υλικά / Απόβλητα Συσκευασίας

Προϋποθέσεις - Πλαίσια σχετικά με την Παραγωγή Αποβλήτων

- ✓ Ανάπτυξη σχεδίων πρόληψης από τους ΟΤΑ ➡ Κάτοικοι, επιχειρήσεις, ΟΤΑ
- ✓ Προώθηση της περιβαλλοντικής έρευνας /πρόσβαση στη περιβαλλοντική πληροφόρηση για την πρόληψη ➡ Ερευνητικά ιδρύματα, Βιομηχανία

Φάσεις Σχεδιασμού, Παραγωγής και Διανομής

- ✓ Διάχυση πληροφορίας για τον οικολογικό σχεδιασμό - Ενθάρρυνση οικολογικού σχεδιασμού μέσω των δημοσίων συμβάσεων ➡ Σχεδιαστές προϊόντων, κατασκευαστές, διακινητές
- ✓ Προώθηση μέτρων πρόληψης δημιουργίας αποβλήτων και σε εγκαταστάσεις που δεν υπάγονται στην οδηγία 96/61/ΕΚ ➡ Αδειοδοτούσες αρχές, Επιχειρήσεις
- ✓ Προγράμματα ευαισθητοποίησης επιχειρήσεων σε θέματα πρόληψης δημιουργίας αποβλήτων ➡ Επιχειρήσεις
- ✓ Προώθηση εθελοντικών συμφωνιών για πρόληψη δημιουργίας αποβλήτων ➡ Επιχειρήσεις
- ✓ Προαγωγή των συστημάτων περιβαλλοντικής διαχείρισης σε οργανισμούς και επέκταση των υφιστάμενων συστημάτων ➡ Επιχειρήσεις

Προτεινόμενα Μέτρα (5)

● Τομέας Προτεραιότητας: Υλικά / Απόβλητα Συσκευασίας

Φάσεις Κατανάλωσης και Χρήσης

- ✓ Οικονομικά μέσα για μείωση ποσοτήτων πλαστικών τσαντών μιας χρήσης
➡ Καταναλωτές, Εμπορικά Καταστήματα
- ✓ Ενίσχυση της πρόληψης αποβλήτων κατά την αγορά προϊόντων και εκστρατείες ευαισθητοποίησης κοινού ➡ Καταναλωτές
- ✓ Εισαγωγή και δράσεων πρόληψης δημιουργίας αποβλήτων στην εκπαίδευση
➡ Εκπαιδευτικά Ιδρύματα
- ✓ Προώθηση Συμφωνιών με τη βιομηχανία και το εμπόριο ➡ Επιχειρήσεις, βιομηχανία
- ✓ Προώθηση ενσωμάτωσης περιβαλλοντικών κριτηρίων και των κριτηρίων πρόληψης της δημιουργίας αποβλήτων σε δημοπρασίες και συμβάσεις ➡ Δημόσιοι & Ιδιωτικοί Οργανισμοί
- ✓ Προαγωγή επαναχρησιμοποίησης ➡ Δημόσιος Τομέας, Καταναλωτές, Επιχειρήσεις, ΜΚΟ, κ.ά.

Προτεινόμενα Μέτρα (6)

- Τομέας Προτεραιότητας: ΑΗΗΕ

Προϋποθέσεις - Πλαίσια σχετικά με την Παραγωγή Αποβλήτων

✓ Ανάπτυξη σχεδίων πρόληψης από τους ΟΤΑ ➡ Κάτοικοι, επιχειρήσεις, ΟΤΑ

Φάσεις Κατανάλωσης και Χρήσης

✓ Προώθηση ενσωμάτωσης περιβαλλοντικών κριτηρίων και των κριτηρίων πρόληψης της δημιουργίας αποβλήτων σε δημοπρασίες και συμβάσεις ➡ Δημόσιοι & Ιδιωτικοί Οργανισμοί

✓ Προαγωγή επαναχρησιμοποίησης ➡ Δημόσιος Τομέας, Καταναλωτές, Επιχειρήσεις, ΜΚΟ, κ.ά.

✓ Προώθηση κέντρων επισκευής ➡ Δημόσιοι & Ιδιωτικοί φορείς, ΜΚΟ, κ.ά.

Προτεινόμενα Μέτρα (7)

● Μέτρα εκτός Τομέων Προτεραιότητας: ΑΣΑ

Προϋποθέσεις - Πλαίσια σχετικά με την Παραγωγή Αποβλήτων

✓ Ανάπτυξη σχεδίων πρόληψης από τους ΟΤΑ ➡ Κάτοικοι, επιχειρήσεις, ΟΤΑ

Φάσεις Σχεδιασμού, Παραγωγής και Διανομής

✓ Παροχή συμβουλών από Δημόσιους Φορείς για τις δυνατότητες πρόληψης της δημιουργίας αποβλήτων ➡ Επιχειρήσεις

✓ Προώθηση μέτρων πρόληψης δημιουργίας αποβλήτων και σε εγκαταστάσεις που δεν υπάγονται στην οδηγία 96/61/ΕΚ ➡ Αδειοδοτικές αρχές, Επιχειρήσεις

✓ Προγράμματα ευαισθητοποίησης επιχειρήσεων σε θέματα πρόληψης δημιουργίας αποβλήτων ➡ Επιχειρήσεις

✓ Προώθηση εθελοντικών συμφωνιών για πρόληψη δημιουργίας αποβλήτων ➡ Επιχειρήσεις

✓ Προαγωγή των συστημάτων περιβαλλοντικής διαχείρισης σε οργανισμούς και επέκταση των υφιστάμενων συστημάτων ➡ Επιχειρήσεις

Προτεινόμενα Μέτρα (8)

● Μέτρα εκτός Τομέων Προτεραιότητας: ΑΣΑ

Φάσεις Κατανάλωσης και Χρήσης

- ✓ Εισαγωγή των Συστημάτων «Πληρώνω όσο πετάω» ➡ Κάτοικοι, ΟΤΑ, επιχειρήσεις
- ✓ Ενίσχυση της πρόληψης αποβλήτων κατά την αγορά προϊόντων και εκστρατείες ευαισθητοποίησης κοινού ➡ Καταναλωτές
- ✓ Εισαγωγή και δράσεων πρόληψης δημιουργίας αποβλήτων στην εκπαίδευση ➡ Εκπαιδευτικά Ιδρύματα
- ✓ Προώθηση οικολογικού σήματος EU-Ecolabel ➡ Δημόσιοι & Ιδιωτικοί οργανισμοί
- ✓ Προώθηση εθελοντικών συμφωνιών συμφωνιών με τη βιομηχανία και το εμπόριο ➡ Επιχειρήσεις, Βιομηχανία
- ✓ Προώθηση ενσωμάτωσης περιβαλλοντικών κριτηρίων και των κριτηρίων πρόληψης της δημιουργίας αποβλήτων σε δημοπρασίες και συμβάσεις ➡ Δημόσιοι & Ιδιωτικοί Οργανισμοί
- ✓ Προαγωγή επαναχρησιμοποίησης ή/και επιδιόρθωσης ➡ Δημόσιος Τομέας, Καταναλωτές, Επιχειρήσεις, ΜΚΟ, κ..

Προτεινόμενα Μέτρα (9)

- Μέτρα εκτός Τομέων Προτεραιότητας: Βιομηχανικά Απόβλητα

Φάσεις Σχεδιασμού, Παραγωγής και Διανομής

- ✓ Παροχή συμβουλών από Δημόσιους Φορείς για τις δυνατότητες πρόληψης της δημιουργίας αποβλήτων → Βιομηχανία
- ✓ Προώθηση μέτρων πρόληψης δημιουργίας αποβλήτων και σε εγκαταστάσεις που δεν υπάγονται στην οδηγία 96/61/ΕΚ → Αδειοδοτικές αρχές, Εγκαταστάσεις

Μέτρα που δεν περιλαμβάνονται στην Οδηγία 2008/98/ΕΚ

- ✓ Βιομηχανική Συμβίωση → Βιομηχανία

- Μέτρα εκτός Τομέων Προτεραιότητας: ΑΕΚΚ

- ✓ Μέτρα, όπως ο οικολογικός σχεδιασμός, ενσωμάτωση περιβαλλοντικών κριτηρίων σε συμβάσεις, εισαγωγή μαθημάτων στην τριτοβάθμια εκπαίδευση κ.λπ.
→ Δημόσιος Τομέας, κατασκευαστικός τομέας, κ.ά.

Θέματα προς Συζήτηση (1)

Οικιακή Κομποστοποίηση – Διάσταση απόψεων

- Υπάρχουν διαφορετικές, προς το παρόν, απόψεις σχετικά με το αν η οικιακή κομποστοποίηση αποτελεί μέσο πρόληψης.
- Η μία πλευρά θεωρεί ότι ακολουθεί την παραγωγή αποβλήτων, επομένως δεν μπορεί να θεωρηθεί ως μέτρο πρόληψης.
- Η άλλη πλευρά θεωρεί ότι αποτελεί «εσωτερική διαδικασία» και ο «παραγωγός βιο-αποβλήτων» προλαμβάνει την παραγωγή αποβλήτων, επομένως αποτελεί μέτρο πρόληψης.
- Σίγουρα υπάρχουν έμμεσα ή άμεσα πλεονεκτήματα:
 - Μείωση των βιοαποβλήτων που συλλέγονται, επεξεργάζονται ή διατίθενται
 - Μείωση των βιοαποβλήτων που διακινούνται
 - Μείωση των εκπομπών CO₂

Θέματα προς Συζήτηση (2)

Οικιακή Κομποστοποίηση - Επισκόπηση άλλων χωρών

- Οι νότιες χώρες ή χώρες που έχουν ανάγκη εδαφοβελτιωτικών το θεωρούν ως μέτρο πρόληψης (π.χ. Ιρλανδία, Βέλγιο-Φλάνδρα), Ισπανία-Καταλονία, Πορτογαλία, Ιταλία, Γαλλία)
- Οι βόρειες χώρες ή γενικά χώρες με παράδοση στην ανάκτηση ενέργειας από βιοαποδομήσιμα απόβλητα, τείνουν να μην περιλαμβάνουν την οικιακή κομποστοποίηση στα Σχέδια Πρόληψής τους ή ακόμη και ρητά να μην τη θεωρούν μέτρο πρόληψης (Αγγλία, Σκωτία, Αυστρία-Βιέννη, Γερμανία)
- Αρκετά προγράμματα που έχουν εγκριθεί και χρηματοδοτηθεί από την Ε.Ε. (π.χ. LIFE) περιλαμβάνουν την οικιακή κομποστοποίηση ως μέτρο πρόληψης (π.χ. WASP Tool, RECYCLING SYMPRAXIS, κ.λπ.)
- Συμπεριλαμβάνεται στις κατευθυντήριες οδηγίες της Ε.Ε. που έχουν προετοιμαστεί για να υποστηριχθούν τα κράτη μέλη κατά την ανάπτυξη των προγραμμάτων πρόληψης των αποβλήτων

Θέματα προς Συζήτηση (3)

Κέντρα Επισκευών – Αναβάθμισης προς Επαναχρησιμοποίηση

- Τα κέντρα Επισκευών – Αναβάθμισης προϊόντων ή αποβλήτων προς Επαναχρησιμοποίηση, σε άλλες περιπτώσεις εντάσσονται στην έννοια της πρόληψης, ενώ σε άλλες όχι.
- Όμως, σε αρκετά Εθνικά Σχέδια, ανεξάρτητα αν τα υπάγουν ή όχι ευθέως στην έννοια της πρόληψης, τα θεωρούν χρήσιμο μοχλό για την περαιτέρω εφαρμογή πολιτικών πρόληψης.
- Συμπεριλαμβάνονται στις κατευθυντήριες οδηγίες της Ε.Ε. που έχουν προετοιμαστεί για να υποστηριχθούν τα κράτη μέλη κατά την ανάπτυξη των προγραμμάτων πρόληψης των αποβλήτων

Ευχαριστώ για την προσοχή σας!